

نمبر پنجم

اخلاق رساله سی

بالا ارغہ یاوز خلقدان صافلانوب ایدگو خلق ایلان

خلقلانمق اوچون

آنا آنا نصیحتی منزلنده

نصیحتدر

عبد القیوم ملا عبد الناصر اوغلی ننگ اثرندن بالا ارغہ اخلاق

تعلیم اوچون

بر طریقتدر

بو کتاب ننگ باصمه سنه رخصت بیرلدی سانکت پیتر بورغہ
۲۰ نجی نویا برده ۱۸۹۸ نجی یلک

بو کتاب قزان اونیویر یستیتی ننگ طبع خانه سنده باصمه
اولنمشدر ۱۸۹۸ نجی یلک

Дозволено цензурою С.-Петербургъ 20 ноября 1898 г.

КАЗАНЬ.

Типо-литографія Императорскаго Университета.
1898.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اما بسم الله حمد و صلوات صونکنده اوشبو اخلاق رساله سی بالالارغه
 یاوز خلقدان صاقلانوب ایندگو خلق بلان خلقلانمق اوچون آنا آنا
 نصیحتی منزلنک بر نصیحتدر - معلوم اوله که آدمنی باشقه حیواندان
 آیورا تورغان صفت نطق در یعنی سوز سویلاشودر آننک اوچون
 کامل آدم بولمق اوچون علم استامک و بلما کاننی اوگرانمک ایندگو
 خلق بلان یاوز خلقنی بلمک و ایندگو خلق بلان خلقلانوب یاوز خلقدان
 صاقلانمق لازم - آدم آشار ایچار یوقلار باشقه حیوانلار هم آدم کبک
 آشار ایچار یوقلار موننک کبک صفتلارده آدم بلان حیوان ایکسی ده
 بردر - ایمدی آدم ننک باشقه حیوانلاردان آیورماسی شولدر که
 آدم ننک عقلی بار فکری بله نلی بار سویلاشه بله - اوشبو تل و سویلاشه
 دیکانمز دخی علم بلان و بلما کان نرسه لرنی بلکان کشیلردن اوگرانوب
 بلمک بلان و کتابدان او قوب فهملامک بلان بولور - اما آدم بو مذکور
 صفت بلان باشقه حیوانلاردان آیر و لغاچده هنوز کامل آدم بولماید
 کمال آدمی لک دخی ایندگو خلقلی بولمق و یاوز خلقدان صاقلانمق
 بلان حاصل بولور - اوشبو جهتدن بالالار آقنی قارانی آیوروب بله
 باشلاغان وقتلارنده یخشی و یامان نرسه لرنی دخی آنکلا تماغه اجتهاد
 و غیرت ایتمک بیک لازم نرسه در چونکه بالالار یاش آغاچ کبک در
 یاش آغاچ هر نی قدر کا کری بولسه ده توز ایتمک آساندر شوننک
 کبک آدم دخی کچکنه و یاش وقتک تر بیهنی قبول ایتما کی آسان بولور
 لکن اوسوب یتکاچ خصوصا حرام و مکروه نرسه لردن لذت آلوب
 یاوز و یامان خلقلارغه عادتلانکندن صونک آنی شو بیله یامان خلقلاردان
 آیوروب ایندگو یولغه کوندرمک غایت مشکل اش در - ای عزیز باله
 اکاه بول سنکا بر آرن نصیحتم بار اولاسنکا بلمک لازم که بو دنیانی بوقدان

بار ایتکوچی و بزرگ رزق بیر کوچی اول الله تعالی بولغان اوچون
 کچه کوندز آننک ذات پاکنه عبادت ایتمک و نعمت لرینه شکر ایتمک
 و آندان قورقوب یاوز خلقلاردان و یامان فعل لردن طیولف و دایما
 ایدگولک قیلیمق دینمزکا و عقلمزغه بناء اوستمزکا فرض در *

﴿ علم لك و نادانلق ﴾

ای عزیز بالا اگاه بول آدم کا اینک اول بیکرک کیرک و بیکرک
 لازم نرسه علمدر و علم دیکانمز بلما کان نرسه نی اوگرا نوب و صور اشوب
 بلمکدر و نادانلق دیکانمز بلما کلکی لازم بولغان نرسه نی بلماس سز لکدر
 بونادانلق کشی نی اعتباردان چغار اتورغان نرسه در و حیوان در جه سنه
 کرته تورغان صفتدر قایک بار سه ده نادان کشی ننگ قدری یوقدر -
 ایمدی علم اوگرا نما کا نیتنکنی یخشی در ستلاب او قوماغه یاز ماغه و هنر
 و معرفت حاصل ایتما کا اجتهاد قیل چونکه علم و معرفت ایاسی هر یرده
 حرمتلی بولوب خلق آراسنک قدری ضرور بولور نادانلق هر قاچان
 سنی او کوندر رهای عمرم اوندی سبق او قومادم نادان قالدم دیر و رس
 حتی تیکشروب صور اشوب قاراسانک شولای دیب او کنو چیلر بیک
 کوبدر او کونسه لرده نی فایک نادانلق شوند این بر صفت در - الهی
 نیت قیلیم علم اوگرا نمک کا بلما کانمنی بلمک اوچون و بلما کانرکا
 اوگرا نمک اوچون و شریعت نی ترکزمک اوچون و دین اسلامنی باقی
 قیلیمق اوچون دیب نیت ایتوب علم اوگرا نما کا اجتهاد قیلا کور *
 امانادانلق صفتی بیک ناچار صفتدر نادان قالا کورمه سبق او قوغانه
 بلما کان و آنکلاماغان سوزنکنی حلفه نکدن صور او قوب قنه بلمی کشی -
 صور اشوب کوبیرک علم حاصل بولا * نی او قساننک سبق آلمان و قند
 بلمی کینارکا برده یاراماس - بلما کان سوزنکنی حلفه نکدن یاباشقه
 کشی دن صور ارغه برده او یالما * سبحان ربی العظیم ننگ معناسین
 صور سبحان اللهم ننگ معناسن صور سبحان ربی العظیم ننگ معناسن

صور الله اكبر معناسن صور ار بنالك الحمد نيك معناسن صور اخلفه نكنى
 بور چوب بتور بو توغرو ده خلفه سنكا برده رنجوماس * ايمدى هر قاچان
 مسئله صوراسانك آشوغوب صور اما اوزنكا عبادت كا و معامل كا تيوشلى
 مسئله نى صور اورون سز آشوغوب صوراسانك و تيوش سز مسئله نى
 صوراسانك اوياتقه قالور سن نادانلغنىك بلنور * ننا كه بر كشى بر مجلسك
 بر عالم ياننه كيلكا چيه حضرت احتياط ظهر حقنىك نى ايتنه سن ديدى بو
 سوز اول عالم كا امتحان او چون صور اغان شيكللى كور نوب قاطى طو بولدى
 آنكار جواب بيروب نيچوك بو مسئله سنكا بو كون گنه كيراك بولدى
 ديدى سن بو كون مسلمان بولدىك منى ديكان نى مشعر در *

رعایت و آنا و آنا حقى

كشى آتاسنه آتاسنه و اوستا دينه حرمت ايتمك و عز تلامك و آلا رنى
 اولوغلامق و هر اورنك رعایت ايتمك بيك لازم اش در و آلا رنى حقارت
 قيلمق و خورلامق گناه اش در آتاناك آتاناك حرمت ايتماسنك و خلفه لر نكنى
 رعایه قيلماسانك عمرده ايند گولك كورماس سن آتاناك آتاناك قارشى ايتمه
 تلىك بلان و فعلنىك بلان آلا رنى رنجتمه هر توغرو ده آلا رغه مطيع بول
 سوز لر بن طنكلا * و آلا رغه آفايوب قاراما قچقروب ايتمه آتاناك
 آتاناك خطاب قيلماسانك اتى سز انى سز ديكان اتى سن انى سن ديب ايتمه
 بو ادب سزلك بولور آتاناك آتاناك قاشنده و خلفه نك قاشنده ادب بلان
 تورورغه تيوش و هر خصوصه آلا رغه رعایه قيلمق كيراك آتاناك
 و اوستا دلارنىك حقى بيك ضرور در آتاناك رنجتمكان كشى او جماحقه
 كرماس هر زمان يامان خلقلاردان و ياوز فعل لر دن بيك صاقلان * اكر
 خدمت بيور سالار لبىك ديب جان و كونكلنكندن راضى بولوب خدمت
 ايت ننا كه بورونقى لار ايتكانلر *

آنا برلان آتاناك خدمت ايتكل كوب كوب
 ايرته توروب هر كونده آياقلارين اوب اوب

هرنی ایتسه آلا رتنگ سوزین کورکل یوب یوب
صبر قیلغل آلا رغه قیناسالار دوب دوب

❁ کذب ❁

یعنی یالغان سویلاشماک و آلد امق * بو دخی بیک یامان خلقدیر و حرام
اشدر یالغانچی الله تعالی ننگ دشمانیدر موندان بیک صاقلانمق تیوشدر
باشنگ کیتسه ده یالغان سویلاشمه توغر یلق آرقاسنگ باش کیته تورغان
اشلردن ده قوتولورسن یالغانچیلق صفتی اولوغلار قاشنگ و اید گولر
یاننگ صورعیب اشدر یالغان سویلاشماک عادتلانگان کشی کوب وقتک
یالغانچیلغی ظاهر بولوب اویاتقه قالا در و اید گو آدملر قاشنگ اصلا قدری
بولمایدر آننگ چن سوزینه ده اشانمایلار یالغان سویلاشماک و کشی فی
آلد اماغه تلنگنی اوگراتمه توغری سوزلی بول بر مرتبه یالغانچیلق
بلان آطنک چقسه منک مرتبه درست سوز ایتسانک ده اشانماسلار *

❁ نیمه و نماچیلق ❁

یعنی سوز یورتماک دیکان نرسه در بوهم یالغانچیلق شیکلی بلکه زیاده
قباحت صفتدر و شر یعتمزده غایت مذموم و کناه اش در - سوز یورتو
دیکانمز مثلا بر کشی ایکنچی بر کشی حقنک یامان سوز سویلاسه یا که
یامان اش قیلسه تیز وک آنی اول کشی کا باروب سوز بلان یا که خط
بلان ایرشدر و ب فلان کشی سننگ حقنک شولای ایتدی بولای ایتدی
یا که شولای قیلدی بولای قیلدی دیب سویلامکدر کیراک فی جهتدن
بولسون یعنی اول کشی دن بر فاید امید ایتوب یا که اول کشی کا یا قنلقنی
اراده قیلوب سویلاسون مونی نماچیلق دیرلر بیک یاوز خلقدیر موندان
اشدن تننگ جاننگ بلان صاقلان بو صفت لارغه آلوشا کورمه بو
صفت بلان اسمنگ چقماسون *

❁ نفاق و منافلق ❁

یعنی ایکی یوزلیک دیرلر بوهم یاوز خلقلارننگ برسی در منافلق

دیرلر ایکی دوست کشی آراسنه کروپ یا که ایکی دشمن کشی آراسنه کروپ هر برسنه بر تورلو سوز سویلاب دوستلقلارین کینارگوچی یا که دشمنانقلارین آرتدرغوچی بر صفتدر اوزنک موند این خلق بلان خلقلانو توکل حتی موند این خلقلی آدملر یاننده بارما آلازننک کسافتی سنکاده تیار شریعتمزده بوییک قباحت صفتدر الله تعالی سوماکان اش در بو صفتلارغه وموند این حرام اشراک عادتلانمه مناقق دیب اسمنک چقسه بر مجلسده قبول ایتماسلر *

❁ حسد و کونچیلک ❁

حسد یعنی کونچیلک دیرلر بر او ده بولغان مرتبه ودرجهنی کوروب یا که یخشی نفیس کیوم یا که آط یا که یورط یا که بولارغه اوخشاشلی باشقه بر اوزی ننگ نفسنه موافق یخشی نرسه لر نی کوروب کونلاشک واول کشیدن بو نعمتلر کیتسه ایدی دیب تلامکدر بودخی اخلاق ذمیمه ننگ یعنی یاوز خلقلار ننگ اولوغسی در و من موم صفت در و کونچی کشی ننگ اوزینه بیک ضررلی بولغان بر آوردر موند این کونچیلک سرخاوی بر اوننک باشنه کرسه تیگی کشی اولمی توروب یا که اول نعمتلر آندان کیتمای توروب کونچیلک آوروندن آینوماس بو خلقدر ان بیک صاقلان هیچ کم گاهبچ نرسه حقنک کونچیلک قیلمه چونکه سن آننک نرسه سنه کونچیلک قیلسانک ده اول نرسه سنکا کیلمی در بولای کونچی لک ایتوننک بر فایداسی یوقدر مکر کشی ده آند این یخشی نرسه لر کوروب کونچیلک قیلما اینچه هر کشی شوند ای نرسه نی الله تعالی منکاده بیرسه ایدی دیب سببنه کرشمک کیراک - کیتچی بولام سن یا که هنرچی بولام سن کورشنک یخشی صانو ایتکانن کوروب یا که هنر قیلغانن کوروب اول فایده ایته من فایده ایته آلمیم دیب کونچیلکنی کونکلنکا کیتورمه اول من دن آرتق فایده ایتماسون دیب آننک ضررینه قصد قیلمه کونچی بولسانک بولماسانک الله تعالی اولجاب پیرکاندن آرتوقنی آلاماس سن *

❁ یالقاولق ❁

بو یالقاولق هم بالالار حقنك هنرسز ونادان قالماقنه سبب بولا تورغان
 بر صفتدر مثلا بالالار حقنك موند این صفت مکتب کا بار ماسقه و او قوماسقه
 و یاز ماسقه بر حیلله تابوب سبق وقتنك بوش قالمقدر و فایده اسز نرسه لر
 بلان شغل لنوب وقتنی بوش اوزدر مقدر - بعض وقتنه سبق اوقی
 تورغان بالاننك یالقاولق بولماقنه آتاسی آناسی ده سببچی بولادر یه بو کون
 مکتب کا بار ماساننكده یارار قوناق بار یه بو کون بار ماساننكده یارار فلان
 یرکا باراسی بار فلان اش بار یه بو کون بار ماساننكده یارار بو کون تاش
 آیاق غه باراسی بار دیکان شیکلی بهانه لر خصوصایا قاولق بالالارنی سبق
 او قودان بوش قالدرا تورغان سبب لردر یالقاولق بالا موننك كبك
 سببلرنی کوتوب کنه تورسه کیراک سبق بالاسین تیوش سز اورونده
 ایرکالامك هم یالقاولق بولماقنه سبب در ایمدی ای عزیزم مبارک بالا سبق
 او قغان وقتنكده یوق بار اشلر بلان شغل لنوب قیمتلی وقتنکنی بوشقه
 اوزدر سانك بر وقتنی های اوقور وقتمه بوش اوزدر دم بر هنر
 او کرانمادم بر نرسه ده بلمی قالم دیب بیک او کنور سن سن عقللی بالا
 آنی بلور لکنك بار علم و هنر او گران سبق اوقویازو یاز عمر نکنی بوش
 اوزدر ما بیت بولسون جر بولسون حکایت بولسون اوقو اوقور غه نلنك
 کونسون هر نی بولسه اوقو عقلنك طولوب یتکاچ اوزنکا کیرا کلی عبادتنکا
 و معامله نکا تیه تورغان کتاب لارنی اوقوماغه آصات بولور *

❁ حیلله کارلق ❁

بو صفت هم بالالار حقنكده یالقاولق ماده سننددر یعنی آنا آناسین
 و خلفه سین و باشقه آدم لرنی تورلو یالغان سوز لر بلان آلداب سبق
 او قودان یازو یازودان قوتولوب اوزی ننگ کونکلنه کیلکانن اشلامك
 او چون بر حیلله ازلامکدر مثلا آنا آناسنه قایتوب خلفه ایوده یوق یا که
 آشقه کیتدی یا که خلفه ننگ قوناغی بار یا که کا عزم یوق قارام یوق یا که
 مدرسه مالایلاری من دن کولار مسقل ایته لر دیب یغلاب سبق او قودان

قوتولمق اوچون يالقاولقد ان بر قسم در آتا آناسی و خلفه سی موند این
اشلر نی تیکشرمک کیراک بالالار حقنده بو مذموم صفتدر موند این
بالالار ننگ دیسته سی برتین در یعنی اصلا قدری یوقدر - ایمدی ای
عزیزم بو سوزلر نی ایشتد ننگ عقلنک بولسه آنکلار سن آلا ی حیلله کار بوله *

❁ شایانلق ❁

بو هم بالالار حقند غایت اشکی اشدر و یار اماس صفتدر اوزینه گنه توکل
موننک باشقه سبق بالالارینه ده ضرری باردر مثلا مالایلار نی کولدر ایم
دیب تورلو تورلو قیافت لر کا کر مک وحقه بازلق کبک نرسه لر قیلمق وتلنه
کیلمکان یوق سوزلر نی سویلاب بالالار نی کولدر مک کبک صفتلاردر -
ایمدی ای عزیز بالاموند این فعل لر بلان شایان مالای دیب اسمنک چقسه
بر او یاننده قدرنک بولماس - باشقه سبق بالالاری ده اویناب کولدر وب
بز ننگ سبقمز نی او قوتمی دیب آتازکا آنانکاشکایت قیلمسه لار خلفه ننگ
ایتسه لر آتازک آنانک قینار خلفه ننگ قینار نیچوک چدار سن مکتب کا
بارغاچ اوزنکنی سبق بالالاری ده یار اتماس اورامده اوچرا سه لارده
انا الیک شایان مالای دیب اوزنکاتور توب کور ساتور لر او یانلی
بولور سن موند این اشلر سبق بالاسنه کیلوشماس بیک صاقلانا کور *

❁ بدزبانلق ❁

یعنی اشکی و قباحت سوزلر نی سویلا و چیلک - بالالار حقند بو هم غایت
صاقلانا چق صفتدر اوزی ننگ ایبد اشلی بولغو چی سبق بالالارینه
و غیر آدم لر کا قباحت سوز ایتیمک سو کمک سین کافی حرفلر یین تلک کوب
یور وتمک غایت گناه اش بولمق جهتندن بر او کاده قباحت سوز ایتوچان
بولمه موند این قباحت فعل لر بلان ایبد اشلر نکنی رنجتمه - دخی مکتب کا
بارغانده قایتقاندک کتاب قرآنکنی قویوب باشقه بالالار بلان سو کوشوب
توبه لاشوب اویناب یورمه خصوصا مکتب ده سبق او قغان وقت ده
موند این نرسه لر بیک عیب اشدر *

❁ اوغری لق ❁

بودخی دینهزده و شریعتمزده اینک اولوغ یاوز خاقلاردان در وهم
 اوغری لق بیک اولوغ گناه و حرام اش در - بو اوغری لق غه صالحونغان
 کشی و اوغری لق توتولوب اوغری لقی ظاهر بولغان کشی شریعت ده ده
 اولوغ جزا غه مستحق بولادر تورمه کا یا بالار سبر یبارالار موند این
 فعل لر کا کونکلنکنی صالحا مکتب ده او قوغانده کمنک قلمین کمنک
 کا عزیزین صور امیچه آلما هم کشی ننک نرسه سین اویناب قنه ده آلما
 و اویناب یا شروب ده قویما اوزنکنن همه سبق بالالاری بیزار
 برسی ده دوست کورماس لر بو مالای اوغری دیب قارق اسمنک چقسه
 خلق آراسنک خور بولور سن اکر بو صفت قه اویرانسنک اول قلم اوغری لار
 سن آندان صونک کشی ننک یا ولغین اوغری لار سن بارا تورغاچ آط
 اوغری لار سن آخرنک توتولوب سبر کیتار سن بو بیک یامان اش در صاقلانا
 کور کشی ننک توزان قدر نرسه سنه خیانت قیلمه *

❁ افشاء سر ❁

یعنی آوزده سوز تورما غانلق - بر یا شرون نرسه نی کورکان وقت
 و یا شرون اشنی ایشتکان وقت آنی صاقلاما ییچه هر کشی کا سویلاب
 یورمک بلدرماک یامان و یاراماس صفتدر خصوصاً بو نرسه نی یا کد بو
 سوزنی کشی کا ایتمه و سو یلامه دیسه لر آنی یا شرما ییچه سویلاب یورمک
 غایت یامان اش بولغاننه کوره موندان بیک صاقلانمق کیراک - اکرده
 موند این فعلنک بارین بلسه لر یاننکده بر اوده سر سوزنی سویلا شماس
 بولور سویلا شوب تورغان و قتلارنده بارسانک فلان کیلدی دیب
 سوزلارین توقماتورلار هیچ کم قاشنده اعتبارنک و قدرنک قالماس آننک
 آوزنده سوز تورمی دیب بر مجلس کاده کرتماسلر *

❁ حقارت و خورلاو ❁

بودخی هر کم حقنده یامان و یاراماس فعلدر - اولوغ و کچی نی قاراما ییچه
 کشی نی حقارت قیلمق و خورلامق آدمی لک جهندن و ادب و مروّت

جهتندن هیچ بروقت ده برکشی حقنده لایق اش توکلدر اوزنکدن
 کچکنده بولسه ده فقیر بولسه ده وتلانچی بولسه ده هیچ کمئی حقارت قیلما
 وهیچ کمدن مسخره قیلما ومسقل سوزلر سویلاشمه وحقارتنی بلدره تورغان
 لفظلار بلان وقباحث سوزلر بلان براوکا ده خطاب قیلما واعضاسنه عیبی
 بولغان آدملرکا طاز آقصاق چولاق دیکان کبک سوزلرنی ایتوب قچرما
 بوییک یامان فعلدر بولای بولسانک اوزنکنی هیچ کم یارانماس هر کم کا
 بای غه فقیرکا اولوغه کچی کا تواضعقلی وتوبانچیلکلی بول تملی طاطلی
 سوزلی بول ادبلی بول *

❁ انتقام ❁

یعنی اوچ آلمق ونفسانیت کا بولوشمق - بو صفت دخی هر کم حقنده یاوز
 خلقلار جمله سندندر - یعنی برکشی سننک حقنکک جاننکا تیارلک بر سوز
 ایتسه یا که بر بر اش قیلسه آنی اونوتما اینچه کونکنکنک صاقلاب اونکغایی
 کیلکانک آندان اوچ آلمق یا که بو خصوصه آننک برده گناه سی بولسه ده
 اوچ ایتوب آننک حقنک بر یامان اش قیلمق آدمی لک کا اصلا یاری
 تورغان اش توکلدر یاوزلق ایتکانکا ممکن قدر ایند کولک ایتارکا طرش -
 کشی کا اوچ ایتماک وکشی دان اوچ آلمق ایرلک وه سلیمانلق اش توکلدر -
 یاوز خلقلاردان بیک صاقلان یامان وقویطی کشی دیب اسمنک چقما سون *

❁ صداقت وتوغریلق ❁

یعنی توغریلق چن مسلمانلق علامتی در فعلنک وسوزنده توغری بولق
 غایت کورکام وایند گو خلقدر کشی ننک ذاننده سوزنک وفعلنک توغریلق
 بولسه اول کشی هر تورلو خلق قاشنک قدرلی بولادر موند این کشی ننک
 بهاسی یوق اگر مثقاللاب صاتولسه ده مثقالنه بر آلتون تنکه بیر ورلر *
 ایمدی ای عزیزم بومدح صفتنی ایشتننک موند این صفت اوزنکا
 حاصل ایته کور - توغریلق دیکان سوزننک لفظنک غنه ده نیند این خاصیت
 بار ایکی مقابل صفت قه قارشنی تورادر یا لغانچی توکل کشی نی ده توغری
 دیرلر اوغری توکل کشی نی ده توغری دیرلر *

وفادارلق

يعنى قىلغان وعلاكاو فاقىلمق وعده ده تور مق صفتى - بو دخى كشى ده
 كامل آدمى لك ومسلمانلق علامتى دروغايت ايندگو صفتدر وعلاسانك
 تور ماغان وفاسز كشى نى هيچ كم دوست نوتماس نى او چون (اكر اير من
 ديكان ننگ وعلاسى توز * اكر توز بولماسه آندين اميد اون) ديكانلر -
 وفالى ومرو تلى بولور غه قار اهر كم فاشنده دوست كور نور سن قولنكد ان
 كيلكان قدر دوستلارنكا وقرند اشلرنكا ايندگولك قىل وفامرو ت اياسى
 بولغان كشى هر تور لو خلق فاشنده مقبول ومعتبر كشىدر وهر قايسى
 ماقتاولى بولادر موند اين ماقتاولى صفتلار بلان صفتلانماسانك سن
 آدم ده توكل اكر آدم بولسانك قارا بلان آقنى يخشى ياماننى آيروب
 بلور كاتپوش شولارنى آيروب وورلق قدر كنه سن ده عقل بار - اوسكان صايون
 ييشك كا كرماس سن *

قناعت

قناعت ديكان نر سه دخى كشى كاراحت واعتبار كيتوره تورغان بر ايندگو
 صفت در - يعنى آشامق ايچمك كيمك صالقمق و دخى مونكار اوخشا شلى
 نر سه لر ده الله تعالى بيركان قدر بسنه راضى بولوب شكر ايتمكدر -
 قناعت اياسى بولغان آدم دنيا ده كوب رحمت چيكمه اينچه ومال كو بايتمك
 دردينه توشما اينچه عزيز عمر بين راحت بلان طنچلق بلان كياچرور -
 قناعت سز بولغان كشى نى آچ كوزلى ديرلر آچ كوزلى بولمق هم
 مسلمانلق قه لايق اش توكلدر - آرزغه قناعت قىل قناعت سز بولوب
 الله تعالى اولچاب بيركاندن آرتوقنى آلاماس سن قناعت اولوغ
 بايلقدر اما همت ومرو ت اياسى بولوب ايندگو اشلرده وايندگونيت
 بلان اوزنك اوچون وهم يا قتلارنكا و باشقه آدم لركا فاید اسی عام بولسون
 اوچون علم لك استاب هنر وصنعت اوگرانوب وصاتو آلو قىلوب حلال
 مال كسب ايتمك يخشى اشدر لکن فقط خر صلق وصارانلق بلان مال

آرتدرمق نیتنده بولمق یامان صفت در حر یص کشی فی دنیا مالی ده
تویدر ماس *

ایذ گولرکا یاقنلق

یعنی دایم ایذ گو آدم لر بلان قاتوشوب یامان ویاوز آدم لر دن یراق
بولمق ویاوز خلقلاردان صاقلانمق یخشی وایذ گو صفتدر چونکه کشی
هر زمان یخشی کشی لر بلان وایذ گو وعالم آدم لر بلان قاتوشوب کچه
کوندز آلا ر مجلسنه بولسه آلا ر ننگ فعلی وخلق ی بلان خلقلانا و آلا ر ننگ
طبیعتین اوطوب آلا در یعنی براوننگ مجلسی ننگ براوکا اثری بار
وبراوننگ طبیعتین ایکنچی براو اوطوب آلا در موندان لازم بولوب
کیلدی که یامانلار ویاوزلار مجلسنه بولر ننگ آلا ر شیکلی بولی حالنک
یوق - یامانلارغه قاتوشودان ویامانلار مجلسنه بولودان بیک صاقلان
بارا بار آلا ر ننگ مجلسی اثر ایتوب اوزنک ده یامانغه آورلوب کیتارسن
ویامان یولغه کروپ کیتوب آرزونلار جمله سندن بولورسن *

عجل و آشغو

یعنی آشوقمق واش ننگ آخربن تیکشرماینچه اش قیلیمق دخی
مسلمانلق قه کیلوشمی تورغان صفتدر آشوقمق شیطان فعلی در
هر بر اش تاعنی ووقار کیراک یعنی آقرونلق و آشوقماسلق کیراک
سوز سویلاسنک آشوغوب سویلامه اش قیاسانک آشوغوب قیلما
کشی دن بر نرسه صوراسانک یا که مسئله صوراسانک آشوقمه اول
صوراسی نرسه نکنی وصوراسی سوزنکنی کونکلنکا برکت کیلوشورمو
کیلوشماسمو او یلا و مسئله صور اغانده اوزنکا کیرا کلی راک مسئله نی
صورا بر عالمی کورکا چده توقنا بر مسئله صورایم دیب آشوغوب
صوراما سوزنی اینکاچ کیری قایتاروب آلوب بولایدر اورنسر
صوراوننگ معناسی یوق صونکنندان اویاتقه قالورسن - اوقوب قنه
عالم بولی کشی - مجلس کورا کورا عبرتلا ایشتا ایشتا عالم بولادر
بر مسئله ایشتوب آنکلامی قالسانک قایتاروب صورامق عیب اش

توکلدر کشی ننگ سوزین و سوؤالن ایشتور ایشتماس آنکلار آنکلاماس
 جواب بیرو رکاده آشوقمه *

✽ عناد و قارشولق ✽

یعنی آتانیك آنانکننگ نصیحتن و سوزلرین و خلفه لر نکننگ نصیحتن
 طنکلاما اینچه و ایندگو آدم لر ننگ نصیحتن قبول ایتمایینچه قار و شوب
 نورمق و آلا رغه سوز قایتارمق بیک یامان خلقدر همان اوزنگ تلاکاننی گنه
 قیلوق آدمی لك صفتند ان طشدر - آتانیك آناننگ ایندگو بولسه -
 آلا اول دیسه اول ایندگو آتا آنایامانلق قه بو یورماس نیند این یاوز
 آتا آناده اوغلا زناقیل دیماس العیاذ بالله اگر آتا آناننگ بو صفتك
 بولسه خلفه ننگ نصیحتن توت هیچ قاچان خلفه یامانلق قه بو یورماس
 شوننگ اوچون خلفه حق آتا آنا حقندن اولوغراق دیمشلر *

✽ نظافت و پاکلك ✽

یعنی پاکلك دینمزده و شر یعتمزده و عقلمز قاشنده اعتبار قلماغه لازم
 بولغان بر صفتدر هر تورلو نجاستدن پاک بولوق بیک لازم نرسه در پاکلك
 مدوح نرسه در و طبیعت ننگ خوشلغنه سبب در موننگ ضدی شاخشیلقدر
 یعنی تنکنی و کیومکنی قباحت و شاخشی یورتمکدر - کشی ننگ
 کیومی ایسکی بولوق عیب توکل اما شاخشی و باچراق بولوق اولوغلار
 قاشند بیک عیب در اوستی باشی آوزی بورنی و قول لاری پاک بولغان
 بالالارنی هر کم کورسه آند ان خوشلانور و آننگ طبیعتنه ملایم طویولور
 اگر اوستی باشی تیکره یاغی شاخشی و نجس بولسه و طبیعت کامکروه
 اشکی ایسلر بولسه آند این بالالاردان یخشی کشیلر جیرانه در یانلارینه
 یاقنده کیتورماسلر - بر مالای ننگ ساچی جیتو بولسه طرناغی جیتو
 بولسه بورنوند ان مانکقاسی چقوب تورسه کیومی شاخشی بولسه اوزنگ ده
 یارانماسن - کشی ده بر یاراماغان اشکی صفتنی کورسنگ آند ان
 عبرتلوب اوزنگ ده صاقلان سن دن ده شولای کولار لر اوستنکنی

باشنکنی پاک ایتماک لازم بولغان شیگملی یوقاریده مذکور یاوز خلق لاردن کونکلکننی هم پاکلامک بیک لازم اش در۔ الله تعالی سننک کونکلنکا قارای اوستنکا باشنکا قارامای الله تعالی قاری تورغان یرنی بیکراک پاکلامک تیوش الله تعالی کامبتلی کورنور اوچون ایچنکنی پاکله دنیا اهلنه محبتلی کورنور اوچون طشنکنی پاکله کچی باشنکد انوق دایم طهارت بلان یورورکا عادلان دایم طهارت بلان یورکان کشی ننگ رزقی کینک بولور دیکان کتاب ده*

﴿ سخاوت و جوماردلق ﴾

جوماردلق ایزدگو خلقلارننگ اینک اعلاسی در۔ یعنی اوزنکده وملکنکده بولغان نرسه لردن تیوشلی و شریعت قوشغان وجه اوزه منت قیلما اینچه کونکلنک خوشلغی بلان و کوچلانمایچه کامل اختیارنک بلان غیرکا بیرمکنی جوماردلق دیرلر۔ براوکا آراقی ایچارکا آقچه بیرسنک بو شریعت قوشقان وجه اوزه بولادی البته جوماردلق دیماسلر یاوزلقه یاردم بیرکان اوچون اوزنک گناهلی بولورسن براوکا گناه قیلورغه سببچی بولغان کشی دخی گناهلیدر۔ الله تعالی بیرکان هر تورلو نعمتلردن مروتنک قدری باشقه قرنده ایشلرنگا دوست ایشلرنگا اسراف قیلما اینچه بیروب انعام واکرام ایتمک مسلمانلق شرطلارند اندر مثلاباری بلان آقچه و بولاک بیرمک و یاقن دوستلارنکنی محبت یوزندن ضیافت ایتمک و هر کمنی درجه سنه کوره حرمت ایتمک دوستلق و مسلمانلق شرطلارند اندر هر آدم قاشنک مقبول و ممدوح اشدرو ایزدگو دعاغه سبب بولغو چیدر

﴿ بخل و صارانلق ﴾

صارانلق دیرلر۔ قولنکده وملکنکده بولغان ما حضر نرسه دن براو صور اغانده اوزنکنک مروتنکا قاراب و آننک ضرورتنه قاراب بیرماسلرک صفتی در و بو صارانلق اخلاق ذمیمه دنر۔ و مسلمانلقده یارامای تورغان صفتدر اگر قاطی و خسیس و صاران بولسانک هیچ بر دوستنک ده

بولماس دعاچنك ده بولماس - جومار دلقي مالني كيموتماس صارانلق رزقني
آرتد رماس *

❁ ياردم و شفقت ❁

دخى ايندگو خلقلارداندر يعنى باشقه لارغه ياردم و شفقت ايتمك وقزغانوب
مرحمت ايتمك مسلمانلقننك اولوغ شرطلارنداندر و ممدوح صفت در -
براوننك بر كوجي يتماي تورغان و اوزيننك قولندان كيلماي تورغان
بر مصاحتى بولسه و سندن ياردم استاسه اورننه كوره قدر تنكندن كيلكان
قدر آننك ديننه قاراماسدن كيراك مسلمان بولسون كيراك قايسى خلقدان
بولسون ياردم و شفقت ايت - كيراك قول بلان و كوچ بلان كيراك آقچه
بلان و كيراك تلنك بلان بولسون ياردم و شفقت ايتمك دينمزه
و شريعتمزده غايت ايندگو اشدر بوروشچه براوكا ياردم ايتسانك
بركون سننك دخى حاجتنك توشكان وقت سنكاده ياردم ايتوچيلر بولور
صارانلق قيلول موند اين خصوصده مرّوت قيلول ياردم ايتماسانك
بر طارلق كوننكده سنكاده ياردم واعانت ايتوچي تابولماس مكتب
بالالارندان براو بر ياردم استاسه قولنكندن كيلكان قدر ياردم ايت
بو فقير من باي بالاسي ديمه زمانه حالي بيك تيز اوزكاروچان در دورت
بش بل ايچنك بايلار فقير بولا فقيرلر بايوب كيمته در خاضرده ياردملري
تيماسه ده بلكه آخر كوننكده شول بالالارغه احتياجنك توشار براوننك
بر بخشيلغى تيمسه اولكونچه آني اونوتورغه كيراك كماس چن مسلمانلق
اشي شولدر - اولوغ ديمه كچي ديمه هر كم كا خندمتچان بول برسي ده
قولنكا يابوشوب قالماس رحمت قولنك آياغنك صزلاوز بولسون
ديسه لرده قبول بولسه شول سنكايتار *

❁ الفت و حسن معاشره ❁

يعنى كشي بر برى بلان كورشوب مصاحبت قيلولشقانده و معامله
قيلولشقانده كولاچ يوزلو و طااطلى سوزلو بولوب اوتورشمق ايندگو
خلقلارننك برسي در كونكل رنجته تورغان سوزلرني و آدم ننك جاننه

تیارلک سوزلر نی ایتودن بیک صاقلان هیچ وقتنه کشیننک خاطر ن بقمه
 تلنک بلان و فعلنک بلان یعنی تیوش سز سوز ایتوب و تیوش سز اش
 قیلوب بر اوننک ده خاطر ن قالدرما - بر او شولای اوز خاطر نکنی قالدرسه
 عمرده اونو تماس سن - کشی یاننک آچولانوب تورغان شیکلی تورمق
 وسوز سویلاشکانه کشیننک باشنه صوقغان شیکلی قاطی قاطی سویلاشمک
 مسلمانلق غه خلا قدر موند این اشلر اوزین کشیدن اعلا توتودان
 و تکبر لکدن کیله در *

﴿ ادب هعاشره ﴾

اما الفت ننگ و دوست ایش بلان مجلسد اش بولوب سویلاشوب اوتور مقننک
 ادبی اوشبودر که کشی سویلاشکان وقتنه طنکلاب توروب سنکابر بر
 سوز ایتورکانوبیت بیتسه آشوقما ینچه جواب بیدر سوزنکنی هر کم آنکلارلق
 ایتوب آیروب آیروب ایت سوزنکنی بری آرتند ان بر یسن آشوغوب
 آشوغوب ایتمه سوزنکنی طنکلاب تورغان آدملرکا آور کیلورلک
 اوزون اوزون عبارت بلان سویلامه ایناسی سوزنکنی اول باشنکده
 ترتیب قیلوب قسقه لق بلان مرادکنی آنکلاتور غه طرش مناسبت سز
 و کشی نی کولدره تیرغان سوزار سویلامک ادب سز لکندر سوزنکنی
 ایشنکان آدم بو آحمق بالا ایکان دیماسون ودخی مجلسده کشی
 سویلاشکانده طنکلاب تور آلا سوز ایتوب بتورماس بورون سوز
 باشلامه بولای بولسانک بر اوده سوزنکا اعتبار قیلوچی بولماس *

﴿ ادب و حرمت ﴾

بوصفتلار دخی اولوغ غه کچی کا و بارچه آدملرکا بیک لازم بولغان
 صفتلاردر وبالا وقتنک انوق عادتلانه کیلورکا تیوشلی صفت لاردر
 یعنی اوزنکدن اولوغ کشیلرکا هر زمان قدر و حرمت ایت بر اولوغ
 و عالم آدم یاننه بارسانک ادب بلان کر ادب بلان تور او طر دیسه
 ادب ننگ شرطلارین رعایه قیلوب اوتور سویلاشسانک ادب بلان
 سویلاش قیلنک بلان بورننک بلان آوزنک بلان اویناماقاشنوب طرنانوب

تورمه نمازده تورغان شيكلى تيك تور قولنك بلان و بارماغنك بلان اشارت قيلوب سويلامه موند اين فعل لر اولوغلار قاشنده كيلوشماس هر خصوصده تمام ادب بلان بول توروشكننى او طرشكننى كوركان آدملىر باغچى بوبالا اولوغلار كيك بول توروشكننى او طرشكننى كوركان *
 آدملىر باغچى بوبالا اولوغلار كيك ديب مدح و تحسن قيلسونلار *

❁ عفت و پرهيزلك ❁

بودخى ايندگو خلقلاردان بولوب هر كم كا خصوصا بر يكت كا و اوسوب كيله تورغان بالالارغه بيك لازم بولغان نرسه در يعنى كشى اوزى ننگ ناموسين صاقلاب و نفسين طيبوب تورلو تورلو گناهغه توشودن صاقلاب نمقدر و خلق آراسنك سوا بولا تورغان حرام اشلردن و ياوز فعل لردن صاقلاب نمقدر موفى عفت و پرهيزلك ديرلر خصوصا اوسوب بوى غه يتكاج عالم و ملا بولسانك يا كه اولوغ باي بولسانك يا كه مرتبه اياسى بولسانك سنكا بو صفت بيكرلك كيرلك چونكه اولوغ و مرتبه اياسى آدمده عفت بولماسه يعنى اول آدم اوزين اوزى حرام نرسه لردن و تورلو گناهلارغه توشودن صاقلاب بولماسه هيچ بر آدم قاشنده آننگ قدرى يوقدر كچكنه باشنك ان اوزنكنى گناهغه توشودن صاقلاب كيلنى كا او گرانسنگ آنكار كيتارسن كيرلك ايندگو كيرلك ياوز خلق بولسون كچكنه و قتنكدن عادتلانه كيلكان بولسانك اول خلق سندن قارتا يغاچده فالماس اوزنكننگ ناموسنكى جاننگ كيك صاقلاب اوزنك گناه قيلو توكل كشى ننگ گناهغه توشوينه سبچى بولما *

❁ قزند اشلك حقى ❁

بودخى ايندگو خلقلار جمله سندن در قزند اشلك و توغانلىق حقين بيك رعايه قيلمق تيوش - يعنى قزند اشنگ و توغاننگ يا كه قزند اشنگ منزلنده كورا تورغان آدملىر بولسون محبت كورسلى آرتلارنده غيبت لرينه نوشمه آغاي اننگ بلان طاطو بول و باشقه ايندگو مسلمان قراند اشلرنك بلان طاطو بول قزند اشنگا و يا قندلارنكا بر بر تورلو شادلىق

کیسه سنده شادلان کونکلنکده کونچیلک توتمه ودخی آلارننک باشنه
 بربر تورلو بلاومشقت کیسه ممکن قدر اول بلانی ومشقتنی آندان
 کیتارورکا ویاردم قیلورغه طرش هیچ بر قرنداشنک بلان وباشقه
 مسلمانلار بلان قاطی قاطی سویلاشمه قچوروب سویلاشمه یومشاق قنه
 ادب بلان سویلاش دوست لارنک کوب بولور آغای ائی قرنداش
 اوروغ وغیری مسلمانلار بلان الفت ومهبت ایتوب بر برنکزکا
 ایند گولکرنکز تیکاندن صونک آرانکزده کچکنه کنه بر خاطر قالا تورغان
 اشلر واقع بولسه ده اول اولکی ایند گولکنی اونوتماغه یاراماس بر مرتبه
 ایند گولکی تیکان آدمنی هیچ قاچان اونوتما ممکن قدر آننک برابرینه
 ایند گولک قیلورغه طرش - اوزنکننک بالالغنکا بولوشوب هیچ کم کا خاطر
 قالوردای سوز ایتمه - ایکی آغای ائی یا که ایکی دوست آراسی بوزولغان
 بولسه ممکن قدر آرا لارین نوز اتوب کیلوشدررکا اجتهاد قیل بوییک
 غایت ایند گو اشدر *

❁ غیبت ❁

یعنی بر کشی ننگ آرتنک یوزینه ایتلورکا یارامی تورغان واوزینه خلاف
 توشه تورغان سوزنی سویلاشمک دینمزه وشریعتمزه حرام اش در
 یاوز خلقلارننک ده اولوغراقیدر جمیع ادیان قاشنده غیبت حرامدر
 تلنکنی وفعلنکنی غیبت دن صاقلا غیبت قیلنمش کشی حقنده بو غیبت
 سوز آننک اوزینه ایشتلکانده اول کشی آچولانورلق ورنجورنک
 سوز بولور جهتندن یا که آنکاخورلق کیتوره تورغان سوز بولو جهتندن
 حرامدر ودرست توکلدر کرچه اوزی ایشتماسه ده مرّوت وانصاف
 توکلدر مسلمانلق غه خلافدر واول مغتاب آدم یعنی اول عیبتن
 سویلانمش آدم مونی اوزی ایشتلکان وقتنده احتمال سندن انتقام آلمق
 واول آچونی سندن چغارمق استار تلنکنی وفعلنکنی غیبت دن صاقلامق
 توکل غیبت نی کونکلنکده کیتورمه وغیبت نی قولاغنک بلان هم طنکلاماده
 باریسی ده غیبت کا یازولور *

❁ انانیت و تکبرلك ❁

یعنی من من لك واوزین یوقاری توتوق و باشقه لاردان اوزین آرتوق کورمك وهو الانمق بیک یامان خلقدرو هیچ بر مذهبك تکبرلك صفتی ممدوح و مقبول توکلدر - اگر چه اوزنك و معرفتك و بایلقك و ملالقك واقعا کشیدن اعلا بولسانكك تواضعلقی بولق و اوزنکنی کشی دن توبان توتوق لازم در اگر خاصیتنك بولسه سن کچی لك قیلسانككده سنی یوقاری کوتارورلر کوب کشیلر اوزین بولای توبان توتوب تواضعلق اینکان آدملر بیک اولوغ در جه لرکا یندی لر و تکبرلك ایتوب اوزین اولوغ توتقان کشیلر حور و حقیر بولدیلر تکبرلك بیک یامان خلقدر و شیطان فعلی در کچی یاشنكك انوك تواضعلقی بولا کور هر قایه تواضعلقی کشی قدرلی بولا در تکبرلنکان وهو الانغان کشی نی بر اوده یارانمیدر - ایمدی ایدگوو یاوز خلقلارننك بعض لرین سنکا بر آز بلدرکاندن صونك معلوم اولا که یوقاریه مذکور سنکا تیوش سز مسئله نی صور ارغه آشوقمه دیب ایتکانمیدن مرادم اوشبودر که دینمزده و شر یعتمزده مشر وع بولغان و نامشروع بولغان فعل لر ننك ترتیبی و در جه سی باردر عبادتک و معامله ده اینك اول قرآن آیتی بلان ثابت بولغان فرض اشلر نی بلمك کیراك و علمادان مسئله صور اغانده فرض اشلرکا متعلق بولغان مسئله نی صور امق کیراك آند ان صونك واجب اشلر نی آند ان صونك سننلر نی و مستحبلر نی آند ان صونك مباح بولغان نرسه لر نی بلمك تیوش فرض اشلر نی بلمی توروب مباح اشلر دن مسئله صور اوننك نی فاید اسی بار مثلا اوستوننكك فرض اشلر او بولوب یاتسون نفل بلان شغل لنوننك وجه سی یوق برده - و کذلک عبادتک و معامله ده اینك اول قرآن آیتی بلان ثابت بولغان حرام اشلر نی بلوب صاقلانمق کیراك آند ان صونك مکر وه و شبه لی نرسه لر ننك حکمن بلورکا تیوش - بلما کانلکدن اولوغ حرام بولغان نرسه لر نی قیلوب کچکنه کنه

شبهه‌لی نر سه خصوصنه مسئله صور امق ننگ فی معناسی بار نناکه بر آدم اورامه پچان صا تو چی ننگ آر باسند ان بر بور توك پچان آلوب تش فازیدی آند ان صونك بر او دان مونك مسئله سن صورادی بار سن شول کشی کا آولا قه کشی کور ما کان برده منك تنکه آچه بیر ایرته کا چاقلی سنه امانت تورسون ایرته کیلوب آلور من دیکن ایرته کا آچه نکسی صور ارغه بار اول کشی فی شونك تانور سن بو خصوصه اول کشی بارور میکان مسئله صور ارغه *

﴿ نصیحت ﴾

ایمدی ای عزیز بالا - اگر یوقاریه مذکور خلقلار فی اوقوب فهملان بولسنك سنكا تکرار نصیحت قیلایم - الی سن حاضرده کچکنه بالا اوسار سن داو بولور سن فرض و واجب اشلر اوستونکا یوکلا نور اکرده فاسق بولسنك گناه قاموطلاری موینونکا کیر تولور موند این اشلر فی بلکاندن صونك کچکنه وقتنک انوق اینگو یولغه آیاق باص - ایمدی آگاه بول قوروتل بلان شکر دیب ایتوشکر توکلدر خدای تعالی بیرکان نعمت ننگ وهر بر اعضاننگ شکر ی باردر - مالنک ان تیوشلی اور ونغه انعام احسان قیلیمق و صدقه خیر بیرمک مال شکر ی در - عاجزلرکا یاردم ایتمک و بولوشمق قول شکر ی در - دوست لارغه زیارت قیلیمق آیاق شکر ی در - کوز شکر ی الله تعالی دن قورقوب یغلامق و قرآنغه قاراب اوقومقدر - قرآن اوقوغاننی طنکلامق قولاق شکر ی در - خدای تعالی ننگ دیدارینه مشتاق بولمق کونکل شکر ی در - ودخی قرآن اوقومق نل شکر ی در - خدای تعالی کا شکر قیل خدای تعالی اوزی نعمتنکی آرتدر - سوزنی سویلاشسنك اویلاب سویلاش سوز آوزنک ان چقغاج کیری قایتاروب آلاماس سن آوزدان چیتغان سوزجیه دن آتولغان اوق کبک در - ودخی خدای کیلکان قضانی کیری قایتاروب بیارالماس سن قضا کیلدی صبر ایتمک کیر اک قضا کیلماس بورون صاقلاب آگاه بولمق کیر اک - اوتکان عمرنک هم کیری قایتماس آنی یخشی بل عمرنکنی هیچ فاید اسز

ضایع اوز زما- بیکراک آدمنی دورت نرسه قارتايتا و صنوقلق کیمتوره درکه
 کوب دوشمان - کوب بورچ - کوب گناه - کوب بالاچاغا - بوروچ
 ایتمه ممکن قدری- تابسانک آشانابماسانک آچ نور بوروچنک بولماسون
 راحت بولورسن - خلق آراسنده یوزصونک کیتماسون ابرویلی
 بولورسن یالغان سویلاشمه - کشی برسوز ایتسه جینکلک قیلوب
 تیزوک آچولانوب کیتمه قدرنک بولماس - ایتکان وعه نکانکلافلک قیلما -
 خیانتدن یراق بول خلق سنی قدر اینار - خلق آراسنده ایندگو اسم
 بولسون دیسنک هیچ کمکایاهان وقباحت سوز ایتمه - آزرارقنمه مالنک
 بولاسه ده جوماردلق قیل جوماردلقنک بلان دخی خلق آراسنده قدرنک
 آرتار - هیچ کمینک عیب خلق آراسنده یوزینه ایتمه پرده سین یرتمه
 اوگوت نصیحت قیلماچی بولسانک آولاقده اوگوت بیر خلق آراسنده
 آننک عیب ایتوب اویالتماشولای باشقه لارده سنی اویالتماسلار - هرکننک
 عقلنه کوره سوز سویلاش ودرجه سنه کوره قدر ایت - براونی
 درجه نکدن آرتوق قدر ایتسنک اوز قدرنک جویالور - قناعتسن
 کشی نی بوتون دنیا مالی ده تویدرماس آزغه قناعت قیل - قناعت ضرور
 بایلقدر - قناعتسن لکنک سبیلی رزقنک آرتماس - کون تون خدای
 تعالی دن قورقوچی بول خدای تعالی سنکا کونکلنکا کیلماکان رحمتلرین
 سالور - کچی کونکللی بول اوزنکدن اولوغلارغه توبانچیلک قیل
 تکبرلک قیلما تکبر کشی نی هیچ کم بارانماس - بایلغنک اوچون تکبرلنمه
 بایاق قه اشانچ یوق ایرته کیلور کچی کینار - ماتورلغنک اوچون تکبرلنمه
 ماتورلق هم برچچک کبک ایرته بلان آطا اویله کاچاقلی جومولوب
 قوروب کینته - علمتک بلان تکبرلنمه سندن آرتوق عالمر بار -
 بزنتک اصلمزنی خدای بالچقدان یاراتدی بالچقننک ذاتی تواضع وتوبان
 بولق - سن بلام سن اوزنکنی قایدان کیلدنک - ایکی مرتبه سن بول
 یولند ان کیلدنک توقز آی حیض قانی ایچنده یاتدنک اصلنکنی اویلا -
 ایندگولر صحبتندن آیرولما - اوگوت نصیحتنی قولاغنکا آلوچان بول
 اولوغ دیمه کچی دیمه هر کمدن بر عبرت آل - علم اهلی ننگ صحبتندن

وعالمردن یراق بولما آلاز سنکا اوزلری اوکراماسه لرده صحبتلری ننگ
 اثری سنکاتیار ایسلی مای صاتوچی قاتنده توراسن اول سنکابر ناچمیده
 بیرمی بیرماسه ده خوش ایسی بورنونکا کرادر نادانلار قاتنده تورمق
 نادانلار بلان صحبت قیلیمق تیمورچی قاتنده تورمق بلان برابر در تیمور
 صوقغانده اوچقونلاری سنکاساچراب تیارکنلک نادان ننگ کسافتی
 هم تیمی بولماس - عالم بول اولیا بول صوفی بول پای بول هنر ایاسی بول
 اوزنکنی کیم کور - ایند گولکی بولماغان کشی فی اولوک بلان برابر
 دیب بل - براوسننگ عیبکنی آولاقده اوزنکا ایتسه آنکارحمت ایت
 اول سنکایول کورساته قارانغیلقد ان سنی یاقتیلغنه چقارادر ایند گولک کا
 یول کورسانکان کشی فی عزیز توت کشی قولند اغی مالغه کونچیلک
 قیلما کشی ننگ نرسه سنه کونچیلک قیلغان کشی ننگ بوررنه اوجماح
 ایسی کرماس - سنکانی نرسه فی خدای تعالی حرام قیلدی بارچه سند ان
 یراق بول - شریعتده نیند این کیلوشمی تورغان اش بار اول اش
 نیکراسنک ایلانمه - آچق یوزلی طاطلی سوزلی بول کوب فکر صاغش
 بلان اوزنکنی بتورمه - ایند گو عمل قیل لکن عملنکاتایانما عمل قیلیمق
 سندن قبول قیلیمق الله تعالی دن عمل قیل خداننگ اوزینه تابشر -
 چتق یوزلی جلاق کشیدن حاجت تلامه - فقیر فقرا دان خیر چیلردن
 ایکماک کیسا کلری صاتوب آلماق فقیرلک کیترور - براوکا آچوونک
 کیلسه آچوونکنی یوت اوچ آلایم دیب ایتمه - آچوونک باصلما اینچه
 بر اش گاده کرشمه آچو یونتمق پادشاهلار هنری در - یوق قه بارغه
 آچولانوچان بولماهیچ اوند اما کان چاقرماغان یرکاضیافت کابارما قوناق
 بولما بو سنکابیگ خورلق کیترور - بر مجلسه سننگ سوزنکا قولاق صالوب
 طنکلا اوچیلار بولاسه آلتون کبک سوزنک بولسه ده ایتمه سوزنک مقبول
 بولسه ایت دویشانندن حاجت تلامه فقیردن حاجت تلامه اوزنکا خورلق
 کیترورسن - فی تلاسنگ خدایدان تله خلق قولند هیچ نرسه یوق در
 خلق قولند ان سنکافایده ضررده کیلماس هر فی قیلسه الله تعالی قیلادر
 هر اشکنی الله تعالی کانابشر بننگ ننگ خدایدان غیر ی هیچ یاردمی سی

یوق - هر قايسى بنده سين خدای تعالی اوزی یار دمندن آیور ماسون -
 هيچ وقت دولتنگا تايانمه مال ديگاننگ ايرته كيلور كيچ كينار اوزنگ
 و بارچه مال ملكتنك خدای تعالی قولنگ در خدای تعالی ننگ قضا سندن ان
 هيچ قاچال ماس سن هر فی خدای ايد ان قضا كيلسه راضی بول - خدای تعالی
 سنكا هيچ ظلملق قيلمی در آننگ اوز ملكی تلاسه بيور و تلاسه بيركانن
 كیری الور - مشقت و حسرتلی كونلر ننگ كم سنكا یار دم قيلمسه شادلق
 وقتنگ ده سن آنی اونوتما راحت وقتنگ بر اوننگ ايد گولكین كور سنك
 نعمتین آشا سانك اول كشی كا بر بر بلا كيلكانده سن آنكار یار دم ایت -
 قولنگك ان كيلكان خدمت فی هيچ كم دن قزغانما قیلغان خدمتنگ خدا
 بولنه كیتسه خدا اوزی سنكا خدمتچی بولور - ايد گولر كا خدمت
 قیلسانك خدای تعالی خاق آراسنده حرمتنگنی آرتدر - سنكا براو
 قوناق بواسه قوناغنگا خدمت كورسات ماخضر نعمتنگنی قوی آننگ
 اوچون خدای سنی اوچماحه قوناق اينار - قوناغنگا كولوب آچق یوز
 بلان كورن خدای تعالی سنكا اوچماح ايشكين آچار قوناغنی قدر حرمت
 ایتوچی كا خدای تعالی ننگ رحمتی اينار - قوناق كيلدی ديب دخی
 خزینه ننگ یوق نرسه بلان تكلفلانمه یعنی اوزنگك یوق نرسه فی صور ارغه
 كشی كا یو كورمه اورام بويچه صاوت كوناروب - موند این بخششی
 سوز لر فی سن آزارق ایشت - فاغشیناهم فهم لایبصرون طائفه سندن
 بولسانك سنكا مهربان تورنگ اولوغ چالمالی امام لار ننگ وعظی و نصیحتی ده
 اثر ایتماس - دنیاغه كيلكان كشی برسی ده اولمی قالغانی یوق سن ده
 اولارسن ایمدی سنكا بر مثل كیتورایم سننگ دنیاغه اوچ نرسه بيك
 دوستنگ بار اما ایكسن بيكارك دوست كوراسن - اوچونچی سپن ده
 دوست كوراسن اما اول قدر توكل - دنیاغه اوچ دوستنگ بولسون
 خوش سننگ باشنكا بر قاطی بلا توشه سنی محكمه كاچاقرالار ایندی سننگ
 محكمه كا بارمی حالنگ یوق لکن یا لغوز بارالمی سن باياغی دوستنگ قاتنه
 باراسن ایده سنه محكمه كاچاقرالار منكا یار دم ایتسنه دیسن اول بيك دوست
 كوركان كشنك ایتنه منم بارور حالم یوق بار عیب ایتمه من بارالمی من دی

اور نونداں دہ قوزغالی ایونکہ اوتوروب قالا - سن آند ان چغوب کیتہ سن
 ایکچی دوستنک قاتنه باراسن یوکروب - آنکار دخی شولای اینہ سن
 اول دوستنک ہم باراسی کیلما اینچہ راک توروب خیر بارسام بارایم دیب
 سننک بلان محکمہ کا بارورغہ چغوب محکمہ ایشکی توبنہ یتکاج من دن
 بولی دیب قایتوب کیتہ - آخر اوچونچی دوستنک قاتنه باراسن آنی
 کونکلنک بلان اول قدر بیک دوست کورماسنک دہ سننک بلان محکمہ کا
 باروب سنکا یاردم ایتوشوب سنی ضرور بلادن قوتقارا - ایندی سننک
 بر بیک دوستنک دنیا مالی یورطنک یرنک - سن اولوب کیتہ سن
 برسی دہ سننک بلان برکا بارمی - ایکچی دوستنک بالانک چاغانک
 قرند اشرنک سن اولکاج سننک بلان قبرکا چاقلی بارالارده سنی قبرکا
 کومکاج قایتوب کیتہ لر - آخر سننک اوچونچی دوستنک - آنی بیک
 دوست کورما کان کبک بولسانک اول سننک بلان قبرکا کرا قبر
 فتنہ سندن سنی قوتقارا - سنی خدای تعالی رحمتنہ ایلته - اول سننک
 ایندگو عملنک در دوستلارنک آراسندہ سنکا اینک کیرا کلی سی در -
 ایندگو عملنک بولماسہ قبرنک ننی قیلورسن - باق بالایخش بول بو اوچ
 کونلک دنیا دہ نفس توزاغنه توشمہ شریعت بوینچہ یورو - ربنا لاتزع
 قلوبنا بعد اذهدیتنا وھب لنا من لدنک رحمۃ انک انت الوھاب -
 اخلاق رسالہ سی تمام والسلام * *

